

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

hotărîrii de Guvern cu privire la aprobarea Politicii naționale de asigurare a egalității de gen pe anii 2009-2015, Planului strategic de acțiuni pentru implementarea Politicii naționale de asigurare a egalității de gen pe anii 2009-2015, precum și Planului de acțiuni pentru implementarea Politicii naționale de asigurare a egalității de gen pe anii 2009-2015

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al proiectului de act normativ este Ministerul Protecției Sociale, Familiei și Copilului.

b. Categoria actului normativ propus este hotărîre a Guvernului, ceea ce corespunde art. 102 din Constituție, art. 10 din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale autorităților publice centrale și locale nr. 317-XV din 18.07.2003.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul hotărîrii de Guvern asigură continuitatea cadrului normativ în domeniul egalității genurilor și are drept scop promovarea egalității de gen în viața economică, politică și socială a femeilor și bărbaților, aceasta constituind baza respectării drepturilor fundamentale ale omului.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului. Totuși, atragem atenția autorului că anumiți indicatori de rezultate, prezentați în anexele proiectului, datorită caracterului lacunar și superficial nu pot servi drept indicatori relevanți pentru evaluarea rezultate scontate, cerință prevăzută de pct.25 din Hotărîrea Guvernului nr.33 din 11.01.2007 care stabilește că obiectivele specifice expun rezultatele concrete și măsurabile, astfel încît ulterior să poată fi evaluată eficiența implementării politicii. De exemplu, în opinia noastră, nu pot servi drept indicatori ai progresului rezultatele reflectate în pct.7.1.8 și pct.7.2.1 anexa 3 „bază normativă elaborată”, „cadru elaborat” sau în pct.6.2 lit.D anexa 1 “Standardele și normele internaționale sunt luate în considerare în procesul revizuirii legislației naționale”.

Datorită caracterului general și ambiguu al formulărilor, procedura de evaluare și monitorizare nu va fi eficientă din moment ce lipsesc niște criterii clare pentru evaluarea rezultatelor. În contextul celor expuse, recomandăm de substituit sintagmele de genul „cadru legal” sau „baza normativă” și de indicat expres în calitate de indicator proiectele de acte normative elaborate, modificate sau

completate. În ceea ce privește indicatorul „standarde și norme internaționale luate în considerare” considerăm că acesta nu este relevant pentru domeniul dat deoarece la elaborare, oricare proiect de act normativ, în mod obligatoriu trebuie corelat cu prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

e. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Proiectul este compatibil cu legislația comunitară și standardele internaționale în domeniu.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului presupune cheltuieli financiare suplimentare și sunt identificate sursele de acoperire a acestora și anume din contul mijloacelor bugetare și din contul donatorilor. Remarcăm că pentru unele activități sunt indicate surse externe de finanțare, pentru altele este specificat că finanțarea se va efectua în limita alocațiilor bugetare, alte rubrici nu sunt completate și doar în rubrica „Actualizarea continuă a sistemului informațional automatizat unic al pieței muncii” este indicată suma exactă pentru anii 2009-2011.

În contextul celor expuse, recomandăm de indicat în anexa 2 la rubrica buget, mijloacele financiare care sunt deja alocate precum și calculele estimative necesare pentru realizarea ulterioară a activităților. Deasemenea, recomandăm de specificat pentru care activități nu este necesară finanțare suplimentară cum ar fi activitățile de genul „elaborarea și adoptarea proiectelor de modificare și completare a actelor normative”, specifice fiecărei autorități centrale.

Doar în situația unei fundamentări economico-financiare clare și justificate, la finele evaluării s-ar putea realiza o analiză a eficienței indicatorilor în raport cu costurile implementării.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în detrimentul interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Anexa 1 Pct.4.1 lit.G

Punctul prevede în domeniul Violenței și traficului de ființe umane în calitate de măsură acțiunea de

„Consolidare și implementare a cadrului legislativ și instituțional pentru prevenirea și pedepsirea cazurilor de violență și trafic de ființe umane prin prisma de gen”.

Această măsură se regăsește în Anexa 2, pct.7.2.1 „Consolidarea cadrului normativ și de urmărire în cazul violenței față de copii...” și în Anexa 3 pct.7.2.1 „Consolidarea cadrului normativ și de urmărire penală în cazul violenței față de copii...”.

Recomandarea: *Dacă autorul a preconizat modificarea și completarea Codului Penal, recomandăm de redactat punctele la care ne-am referit și de indicat expres ca măsură „elaborarea și adoptarea proiectelor de modificare și completare a Codului penal,, formulare care va permite identificarea acțiunilor ce urmează a fi întreprinse, cheltuielile necesare și respectiv evaluarea indicatorilor de rezultate. Menționăm că în prezent, Codul Penal, în calitate de lege organică deja incriminează traficul de ființe umane în calitate de infracțiune și violența ca infracțiune și ca circumstanță agravantă la săvârșirea infracțiunilor, fără a le diferenția după componenta de gen. Suplimentar, recomandăm excluderea sintagmei „și de urmărire penală” din considerentul că efectuarea acțiunilor de urmărire penală este prevăzută de Codul de procedură penală ca parte componentă a cadrului normativ în domeniul penal.*

La anexa 1 lit.G) Sfera Violenței și Traficului de Ființe umane.

Recomandarea: *De completat cu sintagma “Prevenirea” înainte de sintagma „combaterea”, dat fiind faptul că indicatorii de rezultate (consolidarea cadrului normativ, elaborarea modulelor de instruire, organizarea campaniilor de informare și sensibilizare) vizează sfera prevenirii violenței în domeniul educațional, combaterea reprezentând un șir de acțiuni procesuale, prevăzute de Codul de procedură penală și efectuate de către organele de urmărire penală.*

Anexa 1 pct.4.4 lit.H

Punctul prevede în domeniul mass-media în calitate de măsură „inițierea și promovarea cadrului regulatoriu în mass-media”.

Recomandarea: *Dacă autorul a dorit să includă în calitate de măsură elaborarea și adoptarea proiectelor de acte normative privind aspectele de gen în domeniul mass-media, recomandăm de redactat punctul și de specificat care acte normative din domeniu urmează a fi revizuite prin prisma dimensiunii de gen.*

Prevederile proiectului

În proiect autorul face referire la „factorii de decizie, „factori de decizie relevanți”, „oficiali”, „oficiali la nivel național”, „persoane cu funcții de răspundere”, „funcționari publici”, „înalți funcționari din administrația publică”.

Recomandarea: *În scopul evitării confuziei în ceea ce privește subiecții acțiunilor și uniformizării termenilor din cadrul proiectului, cerință prevăzută de alin.(6) art.46 Legea nr.317-XV din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului, recomandăm de utilizat termenii prevăzuți de art.2 din Legea nr.158-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.*

Reiterăm această obiecție și pentru sintagma „îngrijitor”. Pe parcursul proiectului sunt utilizați termeni diferiți cum ar fi „servicii sociale prestate de apropiați”, „prestatori de servicii de îngrijire informală”, „îngrijitori”.

Obiecția referitor la uniformizarea termenilor este valabilă și pentru sintagmele „abuz sexual” și „hărțuire sexuală” preluate din domeniul dreptului penal. Dat fiind faptul că în prezent Codul Penal nu prevede noțiunea de „abuz sexual” sau „hărțuire sexuală” în calitate de infracțiune, se va crea o confuzie în ceea ce privește realizarea indicatorului de rezultate „numărul cazurilor de adresare în judecată pe motiv de abuz sexual”.

Recomandarea: *În acest context, recomandăm ajustarea termenilor la care ne-am referit în*

conformitate cu prevederile Codului penal Capitolul IV Infrațiuni privind viața sexuală. Deasemenea, în opinia noastră, numărul cazurilor de adresare în judecată nu poate servi drept indicator relevant din moment ce nu este hotărârea definitivă a instanței de judecată referitor la condamnarea sau liberarea de pedeapsă penală a persoanei învinuite.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva reponsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 03.05.2007, de către

Veronica Vition
inspector Secția drept public
05 Iunie 2009

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială www.cccec.md